

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2009. május 7-ei küldöttközgyűlése

♦ Villám Judit

A közgyűlés az előző évi közhasznúsági jelentés elfogadására ült össze. A kötelező formások után megállapították, hogy a küldöttközgyűlés határozatképes, így rögtön elkezdődhetett a napirendi pontok ismertetése és elfogadása.

Első napirendi pontként *Dobó Katalin*, az OSA Archívum főkönyvtárosa tartott beszámolót az OSA Archívum új projektjeiről. Előadásának kezdetén röviden beszélt az intézményről, annak létrejöttéről és tematikus gyűjteményeiről. 1994-től a hidegháborúval kapcsolatos dokumentumok mellett emberi jogi gyűjteményt is gondolnak. Ezekon kívül a CEU (Közép-európai Egyetem) és a Soros Intézet hivatalos archívumaként is működnek. Ötven évre a Szabad Európa Rádió anyagait is letétbe kapták, ebben a tematikus sajtóanyag mellett benne van a rádiófigyelési gyűjtemény is. KOMINTERN-adatbázissal is rendelkeznek. Az emberi jogi gyűjteményben a jugoszláv háború médiavisszhangjának archívumán kívül pl. a csernobili túlélőkkel készített interjúk is helyet kaptak. MARTUS rendszerű adatbázisukba bárki feltehet tiltott anyagokat, felvételeket emberi joggal kapcsolatos dokumentumokról, illetve az emberi jogokat megsértő cselekedetéről. Különböző kiállításokat is rendeznek e témakörben. Emberi jogi filmgyűjteményük egyedülálló a világon, az általuk készített tartalmi összefoglalók segítségével bárki számára kutatható.

Felhívta a figyelmet új projektjeikre.

Könyvkocka: Százezer kötet könyvet örökölték, feldolgozták, válogatták őket, egy részük a CEU, más részük az OSA könyvtárába került. A maradékot átválogatták, meghirdették szabadon elvihetőként, és a még ezután is megmaradt húszezer kötetből műalkotásokat hoztak létre, pl. húsz darab hatvankilós, műanyagba öntött könyvkockát, amelyek ideiglenes birtoklására pályázni lehet. Mindenkinél

egy évig maradhat a könyvkocka, feltétel, hogy olyan eseményeket kell szervezni a könyvtárban, amelyekkel kapcsolatban a média is érdeklődést mutat.

2009. január elsejétől indult az 1989-es digitális archívum. Gazdag tartalma az MTI, a Magyar Országos Levéltár, az 1956-os Intézet, az Állambiztonsági Szolgálat Levéltára összefogásával jött létre.

A Párhuzamos Archívum olyan levéltári dokumentumokat tartalmaz, melyek a volt Szovjetunió vagy Románia levéltáraiban nehezen hozzáférhetők, vagy egyáltalán nem tekinthetők már meg. Bárki, bármilyen dokumentumot föltölthet, csak meg kell nevezni az eredeti feltehetően.

Előadása végén felvázolta, hogy milyen irányban szeretnének továbbfejlődni. Pályázatok segítségével szeretnék fenntartani magukat, különféle újításokat szeretnének bevezetni, pl. az automata fordítási lehetőséget, illetve arra törekednek, hogy anyagaik a távoktatásban is felhasználhatók legyenek.

Második napirendi pontként *Bakos Klára*, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) elnöke tartotta meg közhasznúsági beszámolóját. Az éves tevékenységről a küldöttek megkapták az írásbeli beszámolót, az elnök mégis fontosnak tartotta, hogy szóban is kiegészítse azt. Elmondta, hogy a közhasznúsági tevékenység az MKE központi tevékenységéről szól, melyet a 2008-as évben is a tudatos és felelősségteljes munka jellemezett. Alapos tervezési munka előzte meg a programokat, és a szakma társadalmi jelenléte erősödött. A *Versenyképes ország versenyképes könyvtárossal* projekt roodshow formában a következő kérdéseket tárgyalta: mit tehet a szakma az ország fejlesztésében, milyen elvárás van a könyvtárossal szemben, hogy a látogató elégedetten távozzon. A könyvtárosi kvalitásokat és kompetenciákat is vizsgálták előadások és saját rendezvények formájában is. Tervezik, hogy továbbépítik a versenyképes projektet, pl. a Könyvtári Intézet és a CERTIDOC közötti megállapodás már előremutat a további lépésekhez. Cél, hogy az egyesület be tudjon kapcsolódni az európai rendszerbe. A versenyké-

pesség problémájának alapos körüljárása és a kompetenciavizsgálatok mellett a roodshow a TÁMOP és a TIOP pályázattal kapcsolatos kommunikációt is elősegítette, a felvetődött kérdésekre is választ kapott a hallgatóság. A szolgáltatás-fejlesztés témakörében a digitális műveltség tanfolyam és a pályázatíró tanfolyam volt jelentős. Csatlakozott az egyesület a reneszánsz évhez is, vándorgyűlése témája erről szólt. A vándorgyűlésen a szolgáltatás, a digitalizálás és az elektronikus fejlesztés témájában az egyesület új szekciója, a FITT (Fejlett Információs Technológiák és Társadalom Szekció) óriási dinamizmussal állt munkába.

Bakos Klára nehezményezte, hogy a kultúra modernizációjával és az új tudással kapcsolatos oktatási és kulturális minisztériumi dokumentumból kifelejtődött a könyvtár, pedig a könyvtárnak a pénzügyi forrás mellett elméleti koncepcióba ágyazott támogatást is kell kapnia. Sok jogi kérdés is felvetődött 2008-ban, véleményezni kellett a szerzői joggal és a Kjt.-vel kapcsolatos törvénymódosítás javaslatát.

A szóbeli beszámoló kitért arra is, hogy az MKE-nek 1881 tagja van, de lehetne több is, a szakma ugyanis igényli a tömeges képviselést. Az MKE fő bevétele a tagdíjakból és a támogatásokból származik. 2007-ben beindították a vállalkozói tevékenységet az IT mentorképzéssel, mely sikeres volt. 2008-ban már tudatos vállalkozói tevékenységet is folytatott az egyesület. Az MKE képzései sikeresek voltak (pályázatírói, digitális műveltségfejlesztési tanfolyam, könyvtári turizmus tevékenység). Az utóbbi témával 2006-ban sikertelenül pályázott az egyesület, de kész az akcióterv, és folytatni akarják. Több évre tervezik a projektet, a cél a szakmai haszon mellett a működési, gazdasági háttér és a társadalmi jelenlét biztosítása lesz. A gazdálkodásban nehézséget jelent, hogy kevés a Nemzeti Civil Alapprogramnál elnyerhető támogatás, a pályázatok adott feladatra koncentrálnak, és csak a célfeladatokra használhatók fel. Az egyesületnek köztartozása nincs, az adózás folyamatos. A befolyt pénzt az alapszabályban meghatározott feladatokra fordították. Takarékosan gazdálkodtak, jó célokra használták fel a pénzt, pl. hatvan számítógépet osztottak szét három megyében (Szolnok, Veszprém, Borsod), az akcióban a FITT szekció tagjai is segítettek.

Az egyesület elnöke szerint a sok munkát kiváló marketinggel kellett volna elvégezni, hiányosságnak tartja, hogy nem tudjuk jól eladni magunkat, hiszen csak akkor veszik igénybe az egyesület szolgálatait, ha ismerik őket. Tárgyalásokat folytatnak a sajtóval, hogy a jövőben az egyesület eredményeit sűrűbben közöljék. A jobb marketing, a kommunikáció erősítése következményeként jobb lesz a társadalmi elismertség is.

Kiss Gábor, az MKE alelnöke a következőkkel egészítette ki a beszámolót: Hihetetlenül fontos, hogy a kommunikáció és a marketing minél pozitívabb legyen, hiszen a társadalomnak még mindig konzervatív véleménye van a könyvtárról (kölcsonzökönyvtár), és a döntéshozók fejébe is nehéz beletölteni, hogy ma már a könyvtári rendszer fejlett szolgáltatásokat nyújt. Mindenkinek minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy pozitív képet sugározzon a könyvtárakról, a könyvtárosokról. Az egyesületről elmondta, hogy az elnökség és a szervezetek között összehangolt a munka, minden szinten jó színvonalú a tevékenység. A pályázatoknak egyre nagyobb szerepük van a szervezet életében. Az egyesület mint jogi személy pályázhat, a szervezetek csak együttműködőként vehetnek ebben részt, a versenyképes projekt volt a legjobb példa erre. Több rendezvényt ebben az évben is a szervezetek segítségével szerveznek, pl. a pécsi találkozót vagy a magyar nyelv széphalmi ünnepét. Fontos az is, hogy az MKE tanácsának valódi, konzultatív szerepe erősödjék.

Nagy Zoltán (Műszaki Szekció) hozzászólásában kiemelte, hogy a Műszaki Szekció vezetősége értékelte a beszámolót, amit elfogadásra javasol, hiszen az MKE széles körben átfogja a könyvtárosokat határon innen és túl. A tagdíjak reprezentálják a részvételt. Fontos a nemzetközi munka szerepe is, jó példa erre a vajdasági KAPOCS könyvtári csoporttal való együttműködés. A Műszaki Szekció elnöksége szerint a beszámolóban pontosabban kellene reprezentálni a szekciók létszámának arányait. Konkrét javaslatuk, hogy jelenjen meg a beszámolóban, hogy a különböző szekcióknak mennyi tagjuk van. A közhasznúsági jelentés csak az új szekciókat emelte ki, holott a nagy létszámú szekciók adják az alapot az egyesület működéséhez. A szervezeti életről adott beszámoló

molóhoz szerintük kell egy fejezet a szekciók működéséről, példa erre a Műszaki Szekció web 2.0-s konferenciája, ahol elhatározták az ifjúsági csoport létrehozását, amiből később a FITT kinőtt. Javasolta, hogy a titkárság folyamatos működésének biztosítása érdekében az egyesület pályázzon a Miniszterelnöki Hivatalhoz adminisztrációs munkavégzésre.

Bakos Klára reagált a hozzászólásra, a jövőben hozzá lehet csatolni a beszámolóhoz a szervezetek létszámát, de egyébként a honlapról is le lehet tölteni azt. A beszámolóban nem tartaná jónak a szervezetek programjainak ismertetését, igyekszik azonban a tendenciákat belefoglalni.

Az ellenőrző bizottság beszámolóját is megkapták írásban a küldöttek, így harmadik napirendi pontként *Biczák Péter*, az ellenőrző bizottsági elnök szóbeli kiegészítése hangzott el. Biczák Péter kiemelte, hogy az MKE elnöksége az alapszabálynak megfelelően működött, a tanács informálta az elnökség munkájáról a tagságot, a honlap fontos, informatív, tartalmában gazdag, a főtítkárs az elnökség döntéseit határozatok tárában foglalja össze, mely áttekinthető, megtekinthető, a tagdíjrendszerrel elégedettek a tagok. Az egyesület képviselőiben kiemelt partner az Oktatási és Kulturális Minisztérium. Jó a kapcsolat az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, a Gazdasági Minisztériummal, az Országos Idegennyelvű Könyvtárral. Az ellenőrző bizottság ellenőrizte a gazdálkodással kapcsolatos dokumentumokat, és mindent rendben talált. A pályázati elszámolásoknak pontos, precíz a könyvelése, külön kiemelte *Wimmer Éva* nagy szaktudással, hatékonyan végzett munkáját. A titkárságon az adminisztráció rendben van, a levelek, jegyzőkönyvek visszakereshetők. A munkaterv készítése is rendben volt. *Horváth Sándor Domonkos* elkészítette az MKE iratkezelési és pénzügyi szabályzatát. A végén összefoglalta, hogy az MKE elnöksége a munkát szabályszerűen, alapszabály szerint végezte, és az ellenőrző bizottság a beszámolót elfogadásra javasolja.

Kiss Gábor levezető elnök a kötelező formák betartásával megkérdezte, hogy elfogadja-e a közgyűlés a közhasznúsági jelentést, a gazdasági mérleget és az ellenőrző bizottsági beszámolót. Megállapította, hogy a jelen lévők mindhárom ellenszavazat és tartózkodás

nélkül elfogadták. Bakos Klára elnök megköszönte az elnökség, a tanács, a szervezetek és a tagok munkáját, az egyesület partnereinek az együttműködést.

Az egyebek napirendi pontban Bakos Klára a 2009-es pályázatokról szólt. A Miniszterelnöki Hivatalhoz a *NETre kész* és a digitális műveltség elsajátítása, a Nemzeti Kulturális Alaphoz a vándorgyűlés és a roma fiatalok támogatása témájában adtak be pályázatokat. Sikeres volt az MKE könyvfesztiváli rendezvénye, a Könyvtáros Klub is. *Dávid Boglárka* elnökségi tag a július 9. és 11. között Debrecenben rendezendő vándorgyűléssel kapcsolatban szólalt fel. *Guszmáné Nagy Ágnes*, a tanács elnöke a Fitz-díj előkészítő munkáját ismertette. A javaslattevő szervezetek (a társadalomtudományi, a gyermekkönyvtári, a Pest megyei és a Tolna megyei szervezet) egy-egy tagja mellett a tanács elnöke választja ki azt a húsz könyvet, amelyet közléstésnek a honlapon. Kéri, hogy a küldöttek segítsék a bizottság munkáját, szavazzanak a legjobbnak tartott könyvekre. *Balogh Margit* a Műszaki Szekció június 18-ai rendezvényére hívta fel a figyelmet. ■

Csontos János (1846–1918)

Emlékezés és kamarakiállítás
az Országos Széchényi Könyvtárban

♦ Pákozdi Éva Szilvia – Szőnyi Éva

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Bibliográfiai Szekciója által az elmúlt években indított *Emlékezzünk jeles elődeinkre* című tematikus előadásorozat részeként 2009. február 6-án Csontos János- emlékülésre került sor az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) hatodik emeleti dísztermében. *Nagy Anikó*, az MKE főtítkára a rendezvény moderátoraként felidézte a Bibliográfiai Szekció emlékező sorozatának indulását, amely éppen tizenöt éve történt, 1994 januárjában, az Apponyi Sándor- emlékülés megtartásával. Majd 1995-ben Petrik Géza ünneplésére került sor, születésének százötvenedik évfordulóján. 1997 februárjában az OSZK, az MKE és a Könyvtárosok Sallai István Társasága tartotta meg az Országos Széchényi Könyvtár akkor húsz éve el-